

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО**

Спеціальність: **222 Медицина**
Освітньо-професійна програма: **Медицина**
Код освітнього компонента в освітньо-професійній програмі: **ВК 9**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **II (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2024–2025**

Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **гуманітарна складова середньої загальноосвітньої школи**

Кафедра/підрозділ: **кафедра філософії та суспільних наук**, пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх
Керівник освітнього компонента: **проф. Карпенко Катерина Іванівна**
email: **ki.karpenko@knmu.edu.ua**

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6549>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вивчення дисципліни «Релігієзнавство» спрямоване на ознайомлення студентства із цілісним уявленням про специфіку та історію релігійних традицій світу, вивчення релігії як культурного феномену. Опановуючи цю дисципліну, здобувач освіти має набути навичок ведення світоглядного діалогу, оволодіти мистецтвом розуміння інших людей, у яких може бути інший склад думок й світоглядна позиція. Курс своїми засобами буде допомагати реалізації свободи совісті. Даний курс має значення для утвердження гуманістичних цінностей сучасного світу, забезпечення громадянської злагоди між людьми різних національностей і віросповідань.

МЕТА КУРСУ: розкриття закономірностей виникнення і розвитку релігії, її соціальної природи, ролі в житті людини і, таким чином, допомога студентству вірно орієнтуватися в суспільстві, його релігійній сфері та системі відповідних відносин; подолання стереотипу нав'язування студентам готових формул, запрошення їх до роздумів над комплексом проблем, що пов'язані з релігіями, релігійною або світською самоідентифікацією, гуманістичними міжлюдськими відносинами та свободою совісті.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

конкретизування гуманітарних знань студентства стосовно аналізу релігії як культурного феномену; надання знання щодо основних релігій та конфесій світу, їх ролі в суспільному та політичному житті; сприйняття виробленню власних світоглядних позицій, отриманню навичок сприйняття інших світоглядів; сприйняття реалізації свободи совісті.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (10 год.):**

1. Релігієзнавство як сфера гуманітарного знання. Релігія: сутність, структура, функції. Класифікація релігій
2. Релігії стародавнього світу та міфологія. Етнічні та народно-національні релігії Сучасного світу
3. Загальна характеристика світових релігій. Буддизм як світова релігія
4. Формування християнської церкви. Особливості віровчення і культу католицизму, православ'я та протестантизму. Іслам: історія, віровчення, культ
5. Сучасні нові релігійні вірування та культу. Людина сьогодення в світі релігії

Перелік тем практичних занять (22 год.):

1. Релігія: сутність, структура, функції. Класифікація релігій
2. Релігії стародавнього світу та міфологія.
3. Етнічні та народно-національні релігії Сучасного світу
4. Індуїзм як найбільша національна релігія. Іудаїзм як найдавніша монотеїстична релігія
5. Загальна характеристика світових релігій. Буддизм як світова релігія.
6. Різновиди сучасного буддизму
7. Раннє християнство. Формування християнської церкви. Розкол християнської церкви
8. Особливості віровчення і культу католицизму, православ'я та протестантизму
9. Іслам: історія, віровчення, культ. Сунізм і шіїзм – дві найбільші течії в ісламі
10. Сучасні нові релігійні вірування та культу. Людина сьогодення в світі релігії

Перелік тем самостійної роботи здобувачів вищої освіти (88 год.)

1. Філософський та соціологічний зміст релігієзнавства
2. Фактори, що детермінують виникнення та існування релігії
3. Вплив регіональних релігій на розвиток Індії, Китаю, Японії та Ізраїлю
4. Індуїзм. Вчення Упанішад.
5. Іудаїзм. Релігійний досвід праведника в Книзі Йова
6. Різновиди сучасного буддизму
7. Становлення християнського вчення: Вселенські собори
8. Мусульманський спосіб життя та закони шаріату
9. Криза традиційних релігій, пострелігійна та неорелігійна свідомість
10. Теоретичні виміри свободи совісті
11. Секта як явище кризи традиційних релігій

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання індивідуальних творчих робіт, виступ із доповіддю, опрацювання джерел.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normativni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка порушення граничних термінів виконання індивідуального завдання, яке слід перевірити упродовж 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал (АСУ). Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70–120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Оцінка за залік становить від 120 до 200 балів.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи у межах вивчення освітнього компонента: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1–2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи у межах вивчення освітнього компонента:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона;
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото;
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle.

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Соціологія. Загальний курс. 3-тє вид. Підручник. /Затвер. МОНУ М.П. Лукашевич, М.В. Туленков/. К.: Каравела, – 2023. – 408 с.
2. Загальна соціологія: [хрестоматія] / концепція, упоряд., перекл. А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова. К. : Видавництво Ліра-К, – 2019. – 354 с.
3. Соціологічні дослідження в освіті : метод. рекоменд. для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Освітні педагогічні науки» / упоряд. О. А. Марущенко. Харків : ХНМУ, 2024. 28 с.
4. Cockerham William C. Medical Sociology. – 14th ed., N.Y.: Routledge, 2017. – 452 p.
<https://doi.org/10.4324/9781315618692>
5. Giddens A., Philip W.S. Sociology. 9th edition. Cambridge: Polity Press. – 2021. – 1152 p.

Зав. кафедри філософії та
суспільних наук, проф.

К.І. Карпенко